

Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no
seh@kld.dep.no

Vår ref: TLG/ZECE

Dato 03.05.24

Høringsuttalelse til KLD om Enova

Vi viser til innspillsmøte om ny styringsavtale til Enova den 18. april. Vi takker for muligheten til å delta i innspillmøtet og utdyper i dette brevet våre vurderinger av støtteordningene for nullutslipps maskiner i bygge- og anleggsbransjen.

Maskingrossisternes Forening (MGF) er en bransjeforening for grossister og importører som er delt inn i fire grupper utfra produktkategoriene: Anleggsmaskiner, kompressorer, gaffeltrucker og verktøymaskiner. Våre medlemmer representerer slik virksomheter med direkte innsikt i både teknologiutviklingen og hvordan markedet er for nullutslipps anleggsmaskiner. Vi er en organisasjon som arbeider aktivt med å legge til rette for overgangen til Norge som et nullutslippssamfunn.

Gravemaskiner, hjullastere og dumpere står for store klimagassutslipp og lokal luftforurensing. Beregninger viser at disse maskinene samlet står for 8 prosent av de nasjonale CO2 utslippene utenfor olje- og gassektoren. Til sammenligning står hele den norske personbilparken for 11 prosent av utslippene.

Skal Norge nå sine klimamål utenfor kvotepliktig sektor er det avgjørende at en får en raskere omstilling til nullutslippsløsninger i Bygg- og Anleggsbransjen. Nullutslippsløsningene er tilgjengelig, men det er ikke et tilstrekkelig kommersielt grunnlag for den raske omstillingen som er nødvendig. Miljødirektoratet har en forventning om 250 nullutslipps gravemaskiner i år, men det reelle tallet ser ut til å bli rundt 80. MGF deler fullt ut kunnskapsgrunnlaget¹ til Miljødirektoratets syn på potensial for utslippskutt i bygge- og anleggsbransjen.

Støtten til Enova har vært helt avgjørende for de endringene vi har sett i sektoren. Norge er sammenlignet med andre land, langt fremme med introduksjon av nullutslippsmaskiner i bygge- og anleggsbransjen. På samme måte som med den norske el-bilpolitikken viser dette at økonomiske virkemidler er effektive. Det er derfor også god grunn til å videreføre, og utvikle, de ulike insentivordningene. Nedenfor presenterer vi våre viktigste innspill:

- Dagens ordninger er utformet med hensyn til å få til en markedsintroduksjon. Tiden er nå moden å vinkle ordningene mer mot utrulling av moden teknologi. Grunnen er

¹ Rapport Miljødirektoratet (M-2538) Kunnskapsgrunnlag om barrierer og potensial for utslippskutt i bygge- og anleggsvirksomhet

at teknologien nå er tilgjengelig, men det er ikke kommersielt grunnlag for å ta den i bruk i det omfang som er nødvendig.

- Overgang til elektriske løsninger er et ENØK tiltak ettersom energieffektiviteten til elektriske maskiner er høyere enn for fossile maskiner. ENØK effekten ved overgang til elektrisk drift bør belønnes.
- Det er viktig at støtteordningene reserveres ikke kvotepliktig sektor. Som KLD er klar over er rasjonale med klimakvoter at økte kvotepriser skal drive frem løsninger som kutter utklippene i tråd med at kvoteprisene stiger. Omstillingen i kvotepliktig sektor vil slik skje uten statlig støtte.
- Det bør stilles krav i tråd med Åpenhetsloven ved tildelinger av støtte til maskiner. Det er viktig at staten ikke støtter innkjøp av maskiner som er produsert under forhold som ikke møter gjeldende ESG krav. Aktuelle relevante EU reguleringer er videre blant annet Aktsomhetsdirektivet og Taksonomien
- Kravene for å kvalifisere som nullutslipp bygge- og anleggsplass må inkludere krav om en LCA, herunder utslippsfri transport til og fra bygge- og anleggsplassen.
- Flere av støtteordningene bør være rettighetsbasert, slik vi kjenner fra ordningene med støtte til elektriske varebiler. En rettighetsbasert ordning vil gi større forutsigbarhet. Det er viktig for hele verdikjeden.
- ENOVA må være mer markedsbasert. Den teknologiske utviklingen går raskt, og det er viktig av ENOVA til enhver tid har oversikt over hva som er den siste teknologien. Det krever en tettere markedsdialog av ENOVA.
- Vi opplever i dag at ENOVA er for teknologispesifikke. Det er bedre om vi som leverandører av maskiner kan gå i dialog med kunden om hva som gir best måloppnåelse. Å skyve virkemidlene i retning av være mer målstyrt mener vi vil gi bedre måloppnåelse nasjonalt også.
- Dersom Norge skal lykkes med sine utslippsmål for bygge- og anleggssektoren, må et stort antall fossile maskiner byttes ut. Det er i dag 50.000 anleggsmaskiner i Norge. 99% av disse er på fossil drift. Levetiden på en maskin er 10 år. Dersom 100 prosent av alle maskiner som selges fra nå er nullutslipp så vil vi være i mål i 2035, men andelen nullutslippsmaskiner som selges er 6%.
- MGF er opptatt av at støtteordningene til ENOVA har et helhetlig bærekraftperspektiv. Det gjelder også med hensyn til ombruk og gjenbruk av maskiner. Det er flere teknologiske løsninger for å konvertere brukte maskiner til nullutslippsmaskiner. Ved å skifte ut en dieselmotor med en elektrisk drivlinje vil en kutte utslippene til null, men også forlenge levetiden til maskinen. En dieselmotor i en gravemaskin har mellom 10 000 og 15 000 timers levetid. En elektrisk motor har 50 000 timer levetid.

Det er betydelige CO2 utslipp knyttet til å produsere delene til en maskin. Ikke minst Stål. Konvertering til nullutslipp er slik bedre for miljøet en å bygge nye maskiner

- Vi mener også en bør vurdere å gi støtte til ombygging til hybride maskiner. Det er billigere enn en full batterielektrisk ombygging, og vil kutte utslippene med 97 prosent.
- Konvertering er en nøkkel for å få til en raskere utskifting av den fossile maskinparken i bygge og anleggsbransjen. Skal maskiner kun skiftes ut fortløpende med at levetiden går ut vi det ta lang tid før alle er skiftet ut. Som beskrevet overfor vil 100 prosent være skiftet ut i 2035 dersom 100 prosent av alle maskiner som selges nå er nullutslipp, men det er 6 prosent. Det er derfor behov for et bredt sett av tiltak for å lykkes med overgangen til en nullutslipps bygge- og anleggssektoren innen de tidsfrister Norge har satt.

Med vennlig hilsen

MASKINGROSSISTERNES FORENING

Tone Lindberg Grøstad

Direktør

tone@mgf.no